

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Admoni W. Der deutsche Sprachbau.– Leipzig, 1976.
2. Єрмоленко С.Я. Синтаксис і стилістична семантика. – К.: Вища школа, 1984.
3. Караванська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К.: Либідь, 1995.
4. Пономарів О.Д. Сучасна українська мова: Синтаксис.– К.: Либідь, 1984.
5. Слинко І.І. Історичний синтаксис української мови. – К.: Вища школа, 1993.
6. Слинко І.І. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К.: Вища школа, 2003.
7. Пономарів О.Д. Вибір синтаксичної побудови.// Урок української. – 2002. – № 1.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Зінаїда Чепурна – старший викладач кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Національного технічного університету України „КПІ“

Наукові інтереси: трансформація порядку слів у німецькій мові.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК АНГЛОМОВНОГО МИРОТВОРЧОГО ДИСКУРСУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Сергій ЯНЧУК (Київ, Україна)

У статті розглянуто комунікативно-прагматичні особливості англomовного миротворчого дискурсу та шляхи їхнього перекладу українською мовою.

This research paper examines the communicative and pragmatic peculiarities of Peace Discourse and ways of their translation into Ukrainian.

Англійська мова є робочою мовою у царині миротворчості і служить засобом комунікації учасників миротворчої діяльності, які є представниками різних національностей. У цьому контексті очевидним є процес декультурації англійської мови та втрата нею національно-маркованих лексичних одиниць англomовних країн [13: 134]. З огляду на це, ми вважаємо доцільним виокремлення поняття "миротворчого дискурсу" у його первинному – англomовному варіанті, і українському варіанті – як похідному. Миротворчий дискурс є особливою комунікативною підсистемою, своєрідним інтертекстом, у якому взаємодіють фрагменти різних дискурсів, зокрема політичного та військового. Англomовний миротворчий дискурс стрімко розвивається, мова поповнюється новими лексичними одиницями як приймаючих країн (host nations), так і країн, що надають сили та засоби (contributing nations). Мусимо визнати, що найістотніший вплив на розвиток англomовного миротворчого дискурсу здійснюють США, Великобританія та Канада, і в першу чергу завдяки активній участі цих країн у військових операціях (military operations) у багатьох куточках планети. Сюди відносяться як локальні і глобальні війни (local and global wars) згаданих країн, так і операції невоєнного типу (operations other than war/OOTW). Як наслідок, англо-американізм становлять переважну більшість лексичного складу миротворчого дискурсу. Таке ж саме домінування культури згаданих англomовних країн ми констатуємо у процесі стандартизації штабних процедур, матеріально-технічної бази та термінології НАТО.

Багато вітчизняних військових спеціалістів та лінгвістів долучилось до роботи по вирішенню проблем лінгвістичної взаємосумісності з країнами Північноатлантичного альянсу, це в першу чергу: А. Бурячок [4], В. Карачун [14], В. Балабін [1; 11], Ю. Пашук [9;12], В. Гапонова [5] та ін.

Незважаючи на безперечну практичну цінність, ці роботи не можуть у повній мірі заповнити прогалини у теоретичному обґрунтуванні перекладів, які запропоновані у вищенаведених працях, що зумовлює одночасне функціонування декількох термінів на позначення одного поняття. А це неприпустимо з огляду на процес стандартизації української військово-політичної термінології. Ще одним важливим фактором є процес номінації нових понять, які були покликані до життя прискореними глобалізаційними процесами, зокрема ММД. Проблема полягає у тому, що нові поняття поширюються з різних джерел, значно випереджуючи процес стандартизації. Ця проблема надзвичайно актуальна і складна водночас, і вона знаходила відображення у працях О. Чередниченка [17], В. Радчука [13], Ю. Зацного [7].

У теоретичному плані загальні прагматичні аспекти перекладу розглядалися у працях відомих іноземних та вітчизняних науковців: В. Комісарова [8], А. Швейцера [18], В. Демецької [6], та багатьох ін.

Незважаючи на значну кількість досліджень присвячених прагматичним аспектам перекладу, досі недостатньо вивченими залишаються питання, що пов'язані з перекладом прагматичних особливостей текстів англомовної військової документації миротворчих місій ООН та НАТО. Необхідність заповнення цієї прогалини зумовлюється не лише виключно науковим інтересом, а й реальною потребою всебічного перекладознавчого аналізу текстів згаданої документації з метою виявлення закономірностей, специфіки та основних труднощів перекладу для подальшого вироблення ефективних перекладацьких стратегій.

В сучасній науці існує багато підходів до визначення статусу прагматики. Ми дотримуємось трактування прагматики як самостійної міждисциплінарної галузі, безпосередньо пов'язаної з лінгвістикою [15: 53]. Наше дослідження спирається на засади теорії мовленнєвих актів і зорієнтовано на емпіричні дослідження конкретних комунікативних ситуацій, установлення їхньої типології, способів оптимізації інтерактивності, аргументації, залежності текстової комунікації від статусних і позиційних ролей комунікантів та інших чинників.

Метою нашого дослідження є аналіз комунікативно-прагматичних особливостей текстів військової документації миротворчих місій як комунікативної системи (дискурсу) та шляхи їхнього перекладу українською мовою. Предметом дослідження запропонованої статті є способи та прийоми відтворення прагматико-комунікативних особливостей миротворчої документації оперативного-тактичного рівня, інформаційно-звітних документів, службової кореспонденції та відкритих текстів довідкових і періодичних видань, які висвітлюють питання і специфіку миротворчих місій.

Актуальність обраного напрямку дослідження зумовлена нагальною потребою докладно описати загальні закономірності передачі прагматичних текстів військових та військово-політичних з мови оригіналу на українську; визначення прагматико-комунікативних характеристик згаданих текстів, особливостей їх функціонування у документах миротворчих місій, вибір мовних засобів задля забезпечення ефективної комунікації між усіма ланками миротворчого корпусу. Докладний опис таких співвідношень, орієнтований на переклад, є необхідним, і покликаний оптимізувати адекватну передачу у перекладі прагматичної спрямованості оригінала, а також запропонувати перекладні відповідники новотворів миротворчого дискурсу.

У сфері професійної комунікації, і особливо у такій динамічній сфері як ММД, постійно з'являються інновації: лексичні новотвори, семантичні неологізми, реанімовані архаїзми, перифрази, крилаті вислови, запозичення з інших мов [17: 66]. Об'єктивна дійсність епохи глобалізації свідчить про зміну вектора міжнародної напруги і нестабільності у бік екологічної, економічної, міжетнічної, а також релігійної і міжконфесійної конфронтації. У цьому контексті, потреба номінації нових понять є цілком природним явищем, а високий розвиток інформаційних технологій значно пришвидшує цей процес. Поповнення словникового складу англійської мови співвідноситься з прагматичними потребами світової спільноти. Українська мова, як офіційна мова європейської держави не може не реагувати відповідним чином, збагачуючи власний словниковий склад прагматично-забарвленими неологізмами для номінації нових понять і явищ, які раніше не фіксувалися українською мовою. Запозичення, таким чином, використовуються для розв'язання проблеми дефіциту номінативних ресурсів, який відчуває будь-яка мова у процесі свого історичного розвитку [17: 7].

Поповнення лексики сучасної української мови іноземними запозиченнями можуть не тільки збагачувати словниковий склад нашої мови, а й засмічувати її, сприяючи поступовій втраті національної ідентичності. Адже аксіоматичним є твердження про запозичення як показник культурно-політичного розвитку країни [16: 158]. Тому так важливо визначити межу між запозиченнями, які збагачують словниковий склад української мови, і сліпим наслідуванням культури англомовних країн. На жаль, доводиться констатувати факт безпрецедентного і майже неконтрольованого напливу як русизмів, так і англіцизмів

[13: 134]. За таких умов, завданням відповідального і сумлінного перекладача є пошук питомої української лексики на позначення нових понять, утвердження життєздатності власної мови, її словотворчого потенціалу, фіксування змін слововживання у друкованих та електронних словниках, уникнення невинного вживання чужомовних елементів.

Терміни миротворчого дискурсу – це слова або словосполучення, які використовуються для позначення стандартизованих та унормованих понять військово-політичної сфери. Склад сучасної військової та військово-політичної термінології не є сталим. Він постійно зазнає змін, спричинених виходом з ужитку "застарілих" слів, зміни значення, поповненню новими термінами у зв'язку з реорганізацією видів збройних сил, появою нових зразків зброї та військової техніки, нових методів ведення війни. Досить поширеною є практика унормування розмовних елементів (колоквіалізмів), які з оказіонального вживання еволюціонують в мовленнєвий узус, а з часом трансформуються у літературний стандарт. Лексичні та семантичні оказіоналізми породжуються у процесі використання мови в конкретних контекстах і відповідно наділяються контекстуальним (або дискурсивним) смислом, який є суб'єктивним (на відміну від конструктивного смислу, що досліджується семантикою [15: 40]). Поняття "оказіональність" є доволі умовним, адже значна частина новотворів виникла у відповідності до потреб номінації нових явищ. Звичайно, далеко не всі такі новотвори закріплюються у мові, хоча й чимала кількість новотворів, що виникли лише "на певний випадок", успішно увійшли до словникового складу мови у статусі термінів [7: 5]. В переважній більшості випадків, нові терміни впроваджуються шляхом калькування, описового перекладу, транскодування, транслітерації та ін. Наприклад: "*national actor*" – "національний актор" (оказіональне вживання), правильний національно-специфічний відповідник – "суб'єкт державної політики"; "*contributor*" – "контрибутор" (з оказіонального вживання переходить в узус), правильно – "країна, що надає сили та засоби" (описовий переклад); "*eventual neutrality*" – "евентуальний нейтралітет", правильно – "нейтралітет під час конфронтації" (описовий переклад); *gray zone* – "сіра зона" (буквальний переклад, термін загальноприйнятий); *drive-by shooting* – обстріл з транспортного засобу (т/з) на ходу (описовий переклад).

Професіоналізми миротворчого дискурсу являють собою специфічні найменування професійної сфери (у нашому випадку – політична та військова сфери діяльності), це емоційно забарвлені елементи військового лексикону, які є у більшості випадків стилістичними синонімами відповідних військових термінів. Наприклад: "*snatch and grab raid*". Цей вид бойової операції виконується підрозділами спеціального призначення і має на меті захоплення особливо важливого об'єкта на підконтрольній ворогу території. В українській мові ми не знайдемо подібного вислову з тієї причини, що у вітчизняній військовій практиці відсутня подібна класифікація. Зважаючи на вітчизняні норми військового лексикону (де одним із пріоритетів є мовна стислість), ми пропонуємо перекладати вищенаведений професіоналізм у такий спосіб: "спеціальна операція по захопленню особливо важливого об'єкта". Військовий професіоналізм "*stalk-and-ambush tactics*" також не має українського еквівалента, а при його відтворенні українською мовою необхідно враховувати прагматичну вимогу до бойового наказу, який повинен "викладатися коротко і гранично ясно" [3: 8]. Дотримуючись вищевказаної вимоги, ми пропонуємо перекладати цей професіоналізм наступним чином: "тактика потайного зближення і раптового нападу". Ще один вид таємної операції останнім часом набув широкого поширення у зв'язку із потребою створити прецедент, що виправдовує напад чи навіть вторгнення: "*false-flag terrorist operation*", що можна передати за допомогою описового (deskриптивного) перекладу + калькування, як "провокаційна псевдо-терористична операція".

Фразеологізми миротворчого дискурсу – це лексико-граматична єдність двох і більше компонентів з ускладненою семантикою та з певним стилістичним навантаженням, до них належать крилаті вислови, прислів'я, приказки, афоризми, ідіоматичні та сталі словосполучення. Наприклад, вираз "*to rise through the ranks*" можна передати українською, скориставшись узуальним відповідником – "вирости по службі", що означає: піднятися на вищі щаблі адміністративно-командної структури підрозділу.

Екстралінгвістичних фактори чинять неабиякий вплив на алгоритм дій військового перекладача, що може призвести до ухилення від принципу неупередженості. Сюди відносяться соціальні та культурологічні фактори, тип комунікативної ситуації (зорієнтованість на конфлікт або співпрацю) тощо. Прагматичні проблеми, що виникають при перекладі військової документації миротворчих місій не обмежуються створенням прагматичного потенціалу тексту перекладу. Як і будь-який реципієнт, перекладач вступає у певні прагматичні стосунки з текстом оригіналу і з текстом перекладу, які можуть викликати у нього різноманітні емоції, перекладач може погоджуватись або не погоджуватись із змістом документів та багато іншого. Особистісне ставлення перекладача не може не впливати на його перекладацькі рішення, хоча, він намагається звести такий вплив до мінімуму. Це питання набуває особливої актуальності у тому випадку, коли миротворчий контингент користується послугами перекладачів, найнятих із місцевого населення, а особливо представників ворогуючих таборів. Цілком природно, що за умов протистояння і конфронтації різних суспільних груп, набуває особливої важливості і параметр "політичної коректності" [7: 82]. Ідеологічна позиція автора тексту та його перекладача може докорінно відрізнятись, і ця розбіжність обов'язково знайде своє відображення у тексті перекладу: *The American occupation is encouraging sectarian strife in Iraq seeking to create constructive anarchy in order to control its oil and fragment the country into warring cantons.* – Американська окупація сприяє міжконфесійній ворожнечі в Іраку задля поширення зумисне створеної анархії, шляхом перетворення країни на численні осередки розбрату, що покликано полегшити контроль над покладами іракської нафти. Дехто може не погодитися з правомірністю уживання виразу "американська окупація", аргументуючи це тим, що на сьогодні в Іраку перебувають військові контингенти з багатьох країн (у тому числі офіцери українського миротворчого персоналу зі складу Тренувальної місії НАТО в Республіці Ірак), хоч і їхня кількість постійно зменшується. А поціновувачі "методів поширення американських демократичних цінностей" радше погодяться з наступним "політично коректним" варіантом перекладу: "антитерористична операція військ американської коаліції".

Комунікативна мета документів бойового управління полягає у доведенні комунікативної інтенції командира до своїх підлеглих. Ієрархічна структура підпорядкування передбачає односторонній рух чітко виражених завдань від начальника до підлеглого. Такий рольовий стереотип є невід'ємним атрибутом субмови військових наказів [2 : 108]. Текст бойового наказу є прагматичним повідомленням у формі імперативу, яке створене заради досягнення певної комунікативної мети. До цієї категорії відносяться наступні документи: попереднє розпорядження (warning order/WO), бойовий наказ (operational order/OPORD), частковий бойовий наказ (fragmentary order/FRAGO) та додатки до наказів (Annexes). Письмове вираження наказу – це найбільш зобов'язуючий вид спонування, що потребує негайного і беззаперечного виконання зазначеної дії. Значні труднощі, які є характерними для вищенаведеної категорії військових документів, зустрічаються під час перекладу пасивних, інфінітивних, герундіальних та дієприкметникових конструкцій, а також неповних речень та кліше. Ці труднощі викликані тим, що переклад вищезазначених конструкцій повинен здійснюватись з урахуванням поділу бойового наказу на три частини: інформативну, виконавчу за забезпечувальну. Кожна з перелічених частин має певне комунікативно-функціональне навантаження. Дані комунікативно-функціональні частини бойового документа не збігаються з його структурним поділом. Так, в інформативній частині бойових документів ми зустрічаємо реквізити, що містять відомості, необхідні підлеглим для виконання поставленого завдання. Виконавча частина (EXECUTION) є основною частиною всього оперативного бойового документа. Вона містить часткові бойові завдання, керуючись якими кожен з командирів ухвалює відповідне рішення. У забезпечувальну частину (SERVICE AND SUPPORT/розпорядження з питань тилового (матеріально-технічного) забезпечення; COMMAND AND SIGNAL/розпорядження по управлінню і зв'язку) входять вказівки командира по управлінню, зв'язку, взаємодії, забезпеченню і тилу. В інформативній частині бойового наказу (SITUATION, MISSION) вказуються оперативна обстановка та задум бойової операції (Concept of Operations/CONOPS). Для інформаційної частини бойових документів характерні розповідні речення, для виконавчої – спонукальні, а для забезпечувальної – як розповідні, так і спонукальні. При перекладі обов'язково слід

враховувати цю комунікативно-функціональну спрямованість різних частин бойового документа [10: 120]. Для прикладу розглянемо способи передачі прагматичного потенціалу граматичної конструкції "will + infinitive", яка буде по-різному перекладатися, в залежності від того, в якій частині бойового документа вона використовується. Так в інформативній частині бойового наказу вона перекладається теперішнім часом. Наприклад: A delegation of six (6) MUP personnel **will link-up** with TF 1-26 and be escorted to two (2) UH-60s for movement by air from PZ LZ 22 (vic CP 63) to LZ 6 (vic NOVO BRDO). – Особовий склад делегації МВС Сербської Республіки чисельністю шість чоловік (6) *приєднується* до тимчасової оперативної групи 1-26 та супроводжується до двох (2) вертольотів UH-60 для транспортування вказаних осіб повітряним способом з району приземлення і висадки 22 (поблизу КПП 63) до району висадки 6 (поблизу населеного пункту Ново Брдо/NOVO BRDO). Цю ж конструкцію (will + infinitive) у виконавчій частині бойового наказу слід перекладати імперативом. Наприклад: TF 1-77 **will secure** NOVO BRDO and the LZ. – Тимчасовій оперативній групі *забезпечити безпеку* в населеному пункті Ново Брдо/NOVO BRDO та району висадки. В забезпечувальній частині бойового документа, форми теперішнього неозначеного часу також передаються спонуканням до виконання конкретної дії. Наприклад: Nonlethal firepower **provides** systems and procedures for locating, identifying, and tracking targets and allocating lethal assets. – Не смертоносним бойовим засобам *забезпечити* системи і процедури для виявлення, розпізнавання та супроводження цілей, а також для розміщення смертоносних засобів ураження.

Перекладацька адаптація певної моделі повідомлення є важливою запорукою збереження прагматичного потенціалу повідомлення [6: 12]. Переклад неповних речень, які широко використовуються у бойових документах, слугує підтвердженням потреби застосування прийомів перекладацької адаптації. У неповних реченнях, деякі їх члени упускаються задля більш стислої форми документа, а суть повідомлення встановлюється лише з огляду на попереднє речення чи з контексту. В такому випадку слушно застосовувати уточнювальний переклад [1: 89], наприклад: *Weapons: Are they present? What types?* – Зброя: Чи є зброя? Які види? Всі суттєві упушення, що мають місце в оригінальних документах необхідно відтворювати за допомогою прийому компенсації. Доведенням необхідності використання цієї тактики перекладу може слугувати переклад керівної директиви із частини бойового наказу, де перелічені вказівки щодо взаємодії залучених до операції підрозділів: *Approach all possible caches with extreme caution.* – Дотримуйтесь всіх можливих мір перестороги при наближенні до таємних складів зброї. В оригінальному реченні слово "зброя" не згадується, але з попередніх пунктів документу зрозуміло, про які саме схованки йде мова. Наведені приклади доводять необхідність використання уточнень та компенсації з метою збереження повідомлення у всій повноті, адже виконавці наказу не матимуть змоги звіритися з оригіналом документа в його англomовному варіанті. А з огляду на те, що весь текст наказу не буде доводитись до відомих підрозділів, визначених для виконання цього завдання, а лише у тій частині, що безпосередньо їх стосується, вважаємо за потрібне вдаватись до необхідної компенсації.

Проблеми особливого характеру пов'язані із прагматичним аспектом текстів, що призначені для іншомовних реципієнтів. Маються на увазі різноманітні офіційні періодичні видання, які містять переважно інформаційно-пропагандистські матеріали, адресовані у тому числі й іншомовній аудиторії. Вважається, що автори такого роду текстів повинні складати їх з урахуванням відповідних фонових знань іноземних читачів. Такий авторський підхід значно б спростив роботу перекладача, але практика свідчить про інше. В переважній більшості випадків, перекладачеві доводиться вносити додаткові корективи у текст, враховуючи його прагматичний аспект, і це відіграє вирішальну роль у процесі міжмовної комунікації. [8: 132] Найвищий рівень еквівалентності – прагматичний, тому питання щодо дотримання військовим перекладачем вимоги комунікативно-прагматичної еквівалентності є найголовнішим, адже із усіх вимог, які ставляться до перекладу, саме вона передбачає передачу комунікативного ефекту вихідного тексту [18: 145].

Аналізуючи прагматичні особливості перекладу англomовної військової документації ММД, ми дійшли наступних висновків: 1. поява нових слів та словосполук у військово-політичній сфері зумовлюється прагматичними потребами номінації нових явищ та понять;

2. визначальними прагматичними рисами текстів військових документів є статусні, соціокультурні, ситуативні та психологічні чинники комунікативної взаємодії суб'єктів; 3. завданням перекладача є створення комунікативно рівноцінної заміни, запобігання втратам інформації і забезпечення адекватності у відтворенні конотативних аспектів оригіналу повідомлення. Таким чином, проведений нами аналіз виявив потребу більш жорсткого запровадження термінологічних стандартів української мови, аби запобігти неконтрольованому збільшенню дублетних термінів. Шлях до розв'язання цієї проблеми – укладання двомовних та багатомовних словників та глосаріїв військової та військово-політичної термінології миротворчого дискурсу.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Балабін В.В. Сучасний американський військовий сленг як проблема військового перекладу / В.В. Балабін. – К.: Логос, 2002. – 314 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 344 с.
3. Бойовий статут Сухопутних військ. ЧЗ (взвод, відділення, танк). – К.: "Варта", 1995. – 235 с.
4. Бурячок А., Демський М., Якимович . Російсько-український словник для військовиків. – К.: "Варта", 1995. – 384 с.
5. Гапонова В.М., Яремчук І.А., Блощинський І.Г. Військовий переклад: Навчальний посібник. – Х: Вид-во Нац. академії Держ. прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2006. – 440 с.
6. Демецька В.В. Теорія адаптації в перекладі: Автореф. дис. доктора філол. наук : спец. 10.02.16 / Київ. ун-т ім. Т.Шевченка.– К.: 2008. – 36 с.
7. Зацний Ю.А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. – Львів: ПАІС. – 228 с.
8. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.
9. Назарова С.В., Пашук Ю.М. Англійсько-український та українсько-англійський словник термінів миротворчої та військової тематики. Львів, ЛВІ, 2005. – 104 с.
10. Нелюбин Л.Л. Перевод боевых документов армии США. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Воениздат, 1989. – 270 с.
11. Основи військового перекладу: (англ. мова): підручник / В.В. Балабін, В.М. Лісовський, О.О. Чернишов; за ред. В.В. Балабіна. – К.: Логос, 2008. – 587 с.
12. Пашук Ю., Лозова О. Словник: Англійські аббревіатури та скорочення (Миротворча тематика). Львів, ЛВІ, 2005. – 55 с.
13. Радчук В. Глобалізація і переклад // Всесвіт. – 2002. – № 5-6. – С. 134 -136
14. Російсько-українсько-англійський військовий словник. Уклад.: В.Я. Карачун, І.А. Черненко, СМ. Чиж, О.О. Карачун. – К.: Техніка, 2001. – 750 с.
15. Сусов И.П. Лингвистическая прагматика. – Винница, Нова Книга, 2009. – 272 с.
16. Фаріон І.Д. норма: знищення, пошук, віднова (Науково-навчальне видання): [монографія]. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. – 328 с.
17. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. – К.: Либідь, 2007. – 248 с.
18. Швейцер А.Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 215с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Сергій Янчук – аспірант кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Інституту філології, викладач кафедри військового перекладу Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Наукові інтереси: переклад англомовного миротворчого дискурсу.